

film

KOUSEK SRDCE NAVÍC

dovatele Richieho Robertse. Režisér obě role skvěle obsadil: okouzujícího Lucase hraje Denzel Washington a umaštěného policajta Russel Crowe. Oba nezůstávají nic dlužni svému hvězdnému renomé, a oba jsou úplně jiní než kdykoli předtím.

A člověk si říká:

Je to drzost udělat z drogového dealera sympatíka par excellence a z jeho policejního lovce člověka, který má víc chyb než kladů? I takový je někdy život! A zatímco gangster Lucas, vrah a pašerák, řídí své impérium tvrdě a příkladně, podle vlastních zásad, policista Roberts jich moc nemá.

Košaté, barvitě a napínavě vyprávění. To je film Americký gangster. Člověk si maně vzpomene na tak mimořádné gangsterky, jako byly Kmotr a Zizvená tvář. Ne že by je tehle čerstvý Ridley Scott dohonil. Ale v cílové rovině jim dýchal na záda!

(jjv)

Foto archiv

Není tak dávno, kdy pojmenovat film Americký gangster by bylo vlastně plýtváním slovy: jaký jiný by gangster měl vlastně být, než americký? Pojem gangster Amerika zrodila, stejně jako onen typ zločinnosti, již gangsterství ztělesňuje: organizovaný, týmový, nelítostný. Vlastně stejně racionální, jako jiná odvětví moderního podnikání.

Teď film Americký gangster přichází do kin a nutno hned na úvod prohlásit, že jde o dílo mimořádné a k úspěchu spějící.

Režisér – rodák z Velké Británie – Ridley Scott je zavedená firma, jež má za sebou celou řadu mimořádných úspěchů – od prvního Větrlece přes Blade Runnera či Thelmu a Louisu – stejně ovšem jako nejedno dílo sériových parametrů, z nichž jmenujme třeba Gladiátora, Černý jestřáb sestřelen či Království nebeské. Dokonalé řemeslné produkty, jimž chybí ovšem kus srdce, aby šlo o velké filmy.

Americký gangster velký film je. A je v mnohém svěží a nový, až se člověku nechce věřit datu v režisérově životopisu, jež prozrazuje Scottovy letošní sedmdesátiny. Děj se odehrává na přelomu let sedesátých a sedmdesátých v New Yorku a zachycuje raketový vzestup a krutý pád černošského drogového krále Franka Lucase a jeho neúnavného policejního pronásle-

televize

Bitva o První oddělení

Ne že by v českém televizním povětří létalo málo detektivek – zejména amerických, ale i britské, francouzské či australské provenience! Ale světe, zbož se, o jednu původní, tuzemskou, se v letošní vláhé zimě rozhořel lýtý boj – a dokonce ještě předtím, než vůbec spatřila světlo světa!

Novým trhákem stále ambicióznější Primy, jež zřejmě své šlapání na paty Nově myslí doopravdy vážně, se s jarními večery měl stát třináctidílný detektivní seriál, natáčený podle scénářů zlínského spisovatele Zdeňka Zapletala. Jeho autorská oblíba dominovala na sklonku osmdesátých let románem Půlnoční běžci, později se autorsky odmlčel – a seriálová produkce nazvaná První oddělení by znamenala jeho návrat na výsluní obecné pozornosti. V současné době je natočeno šest dílů, dál se nepokračuje: jak se zdá, nechala televize rozjet výrobu bez řádné smlouvy s producentem, který se teď zařal a nehodlá už připravené díly Primě dát. Jsou prý i jiní zájemci, kteří by dílko rádi do vysílání nasadili, s postupem digitalizace přibývá asi potenciálních zájemců. Česká filmy a seriály mají zatím u diváků úspěch zaručen předem, tedy, pokud se nejedná o vyslovený šunt, jehož se ovšem točí čím dál víc a možná brzy pokazí renomé.

Zdá se, že za vším jsou peníze, jak už to tak bývá. Prima tvrdí, že produkční firma Art Forum 21 Praha v průběhu výroby výrazně navýšila náklady. Ta se ovšem hájí tím, že původní dohoda vznikala v době, kdy se teprve psaly scénáře – a ty pak vyhlížely zcela jinak, než se jevílo z námětu.

Přibýly postavy i prostředí, a tím pádem vzrostly náklady natáčení. A tak jsou z nedávných partnerů nesmiřitelní soupeři a premiéra Prvního oddělení odložena na neurčito.

Zasvěcenci soudí, že nic než dohoda není možné: co peníze rozdělily, to zase peníze spojí. Na natočeném seriálu, který se nevysílá, prodělávají všichni – a jen očekávání diváků vzrůstá. Nakonec, není to docela dobrá reklama? A vlastně zadarmo!

(-ěk)

kniha

ASPOŇ JEDNU VRAŽDU DENNĚ!

Postava soukromého detektiva patří ke kriminálním příběhům od chvíle, kdy se vydělily z beletrie coby samostatný podžánr. Privátními vyšetřovateli sui generis byli přece Sherlock Holmes i otec Brown, o nespočetných následovnicích ani nemluvě. Pro autory je postava soukromého očka velmi výhodná: na rozdíl od policistů se nemusí chovat podle regulí a vyšetřování může probíhat způsoby značně neformálními, přičemž čtenář rád odpustí fakt, že realita vyhlíží dočista jinak. Koneckonců, co je realita v napínavém ději detektivního příběhu?

A tak není divu, že v záplavě všemožných povídkových výběrů se objevuje nejen jeden, který v celek pojí právě postavy soukromých detektivů – jak je ztvárnili spisovatelé více i méně proslavení. Editoři Bill Pronzini a Martin H. Greenberg takový knižní sampler sestavili pro americké první vydání před dvaceti lety, český překlad, „Soukromé očko“ vydaný loni nakladatelstvem Domino, vychází z anglické verze z roku 2004. Jedno-

tlivé povídky jsou mnohdy podstatně starší, nedá se však říci, že by zastaraly. Základem povídky, s níž detektivka stojí a padá, je neotřelý nápad, graduující napětí a překvapivá pointa. A aspoň některý z jmenovaných postulátů naplňuje každá z vybraných povídek, jichž se na stránky výběru sešly plné dva tucty. Což znamená i čtyřicet autorů: nakladatel nechal největším písmem vysázet klasika Raymonda Chandlera, ale neméně kvalitními dílky jsou zastoupeni i mnozí další zástupci americké detektivní scény: Ross Macdonald, Lawrence Block, John Lutz, Ed McBain, ale i zástupkyně detektivkárek Sue Graftonová. Její hvězda se utěšeně rozhořívá víc a více, a to díky soukromé vyšetřovatelce Kinsey Millhoneové.

V příjemně objemném, avšak nepřetlouklém svazku se najde počtení pro každé gusto. A vůbec není na škodu, že se tahle kniha dá číst na etapy. Aspoň vraždu denně!

(jjv)